Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 171
van **KATRIEN PARTYKA**
datum: 5 februari 2021

---

aan **BART SOMERS**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Unia-rapport 'COVID-19: een test voor de mensenrechten' - Impact coronamaatregelen op specifieke doelgroepen

De COVID-19-pandemie en de bijhorende maatregelen om het virus in te dijken, treffen de hele samenleving. Uit het rapport van Unia 'COVID-19: een test voor de mensenrechten' blijkt dat bepaalde maatregelen voor specifieke doelgroepen een nog zwaardere impact hebben.

In de eerste helft van 2020 kreeg Unia 32% meer oproepen tegenover dezelfde periode in 2019. En 29,4% van de klachten die binnenkwamen waren coronagerelateerd. Uit het onderzoek blijkt dat er enerzijds sprake was van discriminatie op het vlak van leeftijd, voornamelijk bij jongeren en 65-plussers. Anderzijds bleken bepaalde maatregelen en/of de uitvoering van de maatregelen discriminerend voor personen met een handicap, personen in een moeilijke financiële situatie en personen die in een instelling verblijven. Unia ontving ook diverse meldingen of stigmatiserende of haatdragende commentaren, al dan niet op sociale media. Mensen zoeken schuldigen voor de huidige situatie door bepaalde groepen verantwoordelijk te stellen voor de verspreiding van het virus, via sociale controle of door de maatregelen ter discussie te stellen, waarbij het eigenbelang wordt afgewogen tegen dat van anderen.

In bovenvermeld rapport valt ook te lezen dat Unia in het algemeen veel meer meldingen heeft gekregen die te maken hebben met de digitalisering van de samenleving. Die digitalisering, aldus Unia, leidt ertoe dat bepaalde groepen benadeeld worden, zoals personen die minder gemakkelijk toegang hebben tot het internet door hun financiële situatie, leeftijd, handicap, … In dat verband kreeg Unia verschillende meldingen die te maken hadden met de coronamaatregelen. Aldus werden signalen opgevangen over problemen met online reservatiesystemen, het verplicht betalen met bankkaart en het gebruik van QR-codes in verschillende contexten (restaurants, reservaties, …). Dat zijn allemaal nuttige en handige werkmethodes, maar voor mensen zonder digitale vaardigheden vormen ze vaak onoverkomelijke drempels.

Tot slot formuleerde Unia enkele aanbevelingen aan de regeringen, overheidsdiensten en politiediensten. Zo vragen ze om de impact van de coronacrisis op de kwetsbaarste groepen te monitoren en deze gegevens bekend te maken, de mogelijke negatieve impact van maatregelen op de meest kwetsbare en meest gediscrimineerde groepen te voorkomen, alle vormen van stigmatisering of discriminatie te bestrijden en haatdragende uitlatingen te veroordelen, helder en toegankelijk te communiceren enzovoort.

1. Werden de meldingen zoals opgenomen in het rapport van Unia al nader onderzocht? Acht de minister verdere verduidelijkingen over de draagwijdte van de genomen maatregelen aangewezen of nuttig, teneinde mogelijke interpretaties ervan die tot discriminatie leiden, te vermijden?
2. Is de minister van plan om, vanuit zijn hoedanigheid als minister van Gelijke Kansen, aan zijn collega-ministers te vragen om de meldingen omtrent discriminatie in voorliggend onderzoek nader te bekijken en na te gaan in hoeverre aanpassingen of verduidelijkingen aan de genomen maatregelen mogelijk zijn?
3. Welke extra inspanningen ziet de minister mogelijk om de digitale geletterdheid te vergroten bij die groepen die op dat vlak een achterstand hebben teneinde te voorkomen dat zij in crisissituaties, zoals de corona-epidemie, zich nog extra gediscrimineerd voelen?
4. Plant de minister in samenwerking met de OCMW's een (longitudinale) evaluatie van de impact van de maatregelen op mensen met een moeilijke financiële situatie, inzonderheid in welke mate zij die maatregelen als discriminerend hebben ervaren?
5. Welke lessen trekt de minister verder uit de voorbeelden in dit rapport om in de toekomst discriminatie in welke vorm dan ook te voorkomen?

BART SOMERS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD
op vraag nr. 171 van 5 februari 2021
van **KATRIEN PARTYKA**

---

1. Net als mijn collega-ministers Jambon en Beke, heb ik als minister van Gelijke Kansen het rapport van Unia ontvangen. Ik heb met aandacht kennis genomen van de inhoud ervan en de aanbevelingen die daaruit voortvloeien. Mijn adviseurs hebben Unia ook ontvangen voor een voorstelling en bespreking van het rapport.

   De coronamaatregelen krijgen vorm binnen het Overlegcomité. Ook daar werd kennis genomen van het UNIA-rapport. Elke maatregel houdt steeds een afweging in tussen verschillende elementen: de bescherming van de volksgezondheid, de economie, het psychisch welzijn van de bevolking en in het bijzonder de bescherming van kwetsbare groepen in de samenleving. Het is een uitdaging om de gevolgen van maatregelen op voorhand goed in te schatten maar er wordt steeds naar gestreefd om een evenwicht te vinden tussen al die elementen.

2. Als Minister van Gelijke Kansen heb ik steeds het belang van groepen in de samenleving die kwetsbaar zijn voor discriminatie naar de voorgrond geschoven en de nood aan extra bescherming benadrukt. Binnen de taskforce kwetsbare gezinnen die in de schoot van de Vlaamse regering is opgericht en die ik actief opvolg, krijgt deze problematiek extra focus.

   Ook in het kader van mijn eigen bevoegdheden nam ik reeds diverse initiatieven om deze groepen te versterken. Voorbeeld daarvan is de tijdelijke versterking van Lumi naar aanleiding van het sterk gestegen aantal hulpvragen uit de LGBT+-gemeenschap. Daarnaast zijn er de initiatieven m.b.t. doelgroepgerichte communicatie rond zowel de maatregelen als de vaccinatiestrategie, vertalingen in meer dan 20 talen en aanbevelingen vooreen brede toegankelijkheid van de vaccinatiecentra.

3. Ik wil de komende jaren een grote stap voorwaarts zetten in het verhogen van digitale vaardigheden van kwetsbare personen. De corona-crisis noodzaakt ons ook om hier versneld en versterkt op in te zetten.

   Een belangrijke partner bij het voeren van een e-inclusiebeleid zijn de lokale besturen. Ik voorzie dan ook een budget van 50 mio vanaf dit jaar om de lokale besturen daarbij te ondersteunen. Het actieplan 'Iedereen digitaal' wordt momenteel geconcretiseerd. Ik wil alvast inzetten op volgende elementen:

   - Financiële ondersteuning aan lokale besturen om een lokale e-inclusiewerking op te zetten. Het doel is dat ieder lokaal bestuur tegen 2024 een lokale e-inclusiewerking heeft.
   - We maken middelen vrij om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kwetsbare personen een goedkopere toegang hebben tot het internet. We onderzoeken daarvoor de mogelijkheden die de Uitpas daarvoor biedt.
   - Uitwerken van ondersteunende instrumenten en vormingen voor lokale besturen, die zij kunnen inzetten voor het verbeteren van:
     - de digitale vaardigheden van hun werknemers
     - de toegankelijkheid van hun digitale dienstverlening

    - het versterken van digitale geletterdheid van hun burgers (bv. ontwikkeling audiovisueel materiaal, methodiek digibuddies)
- Om de effectiviteit te meten van de voorgestelde maatregelen, zullen we ook inzetten op monitoring en onderzoek.

Vanuit mijn bevoegdheid Integratie en Inburgering, wil ik ook extra inspanningen leveren om de digitale vaardigheden van inburgeraars te versterken. Daartoe zullen digitale vaardigheden ook een plaats krijgen in het inburgeringstraject.

4. Ik heb vandaag nog geen specifieke plannen in die richting maar zal met mijn collega Minister Beke, bevoegd voor Armoedebestrijding, bekijken welke initiatieven binnen deze context nodig en aangewezen zijn.

5. Het rapport van Unia leert ons dat er in een crisissituatie die vraagt om dringende en ingrijpende maatregelen, steeds bijzondere aandacht moet worden besteed aan de bescherming van de meest kwetsbare bevolkingsgroepen. Meer algemeen heeft de coronacrisis de ongelijkheid in ons samenleving opnieuw blootgelegd. Dit heeft mijn ambitie om een inclusief beleid te voeren, op alle vlakken, alleen maar versterkt.